

Életmentő tanácsok őszi tereprendezéshez

AZ ŐSZ BEKÖSZÖNTÉVEL SOKAN RAGADNAK KERTI SZERSZÁMOKAT, S KEZDENEK KÖRNYEZETÜK RENDEZÉSÉBE. ÉRDEMES A MUNKÁKAT ÁTGONDOLTAN VÉGEZNI, HISZEN EZZEL SZÁMOS „ÉSZREVÉTELLEN” ÉLŐLÉNY ÉLETBEN MARADÁSÁT SEGÍTJÜK.

A vizes élőhelyek – köztük a kerti tavak – takarításának, belehullott avar, iszap, a sűrű növényzet eltávolításának megfelelő időzítése kulcsfontosságú a bennük élő állatok kímélete szempontjából. E munkák elvégzésére az október végi, november eleji időszakot tartjuk a leginkább alkalmasnak a védett kételtűek szempontjából. Előnyös, ha a kikerülő iszapot, növényzetet rövid ideig a parton hagyjuk, hogy az esetleg velük kimert élőlények visszajuthassanak a vízbe. A vizes élőhelyek kialakításának is ez az optimális időszaka, hiszen így az őszi esők és a téli hóolvadék kellő vízmennyiséget tud majd szolgáltatni a vizek tavaszi benépesítéséhez. A vizesárok takarításával is hasonló a helyzet; természetvédelmi szempontból szintén az őszi időszak kedvező e munkák elvégzésére.

Az útkarbantartásnál se feledkezzünk meg az élőlények védelméről. Különösen agyagos talajon alakulhatnak ki jelentős mélységű kerékcspák, amelyek vízzel megtelve számos védett fajnak is otthont adhatnak – köztük a sárgahasú unkáknak vagy éppen a pettyes gótének. A kerékcspák elegyengetése, feltöltése előtt azonban mindenképpen meg kell győződni arról, hogy a tevékenység nem károsítja-e a védett fajokat. Ha a vizes élőhelyen már petéket, vagy akár kifejlett egyedeket találunk, akkor vagy gondoskodjunk a kimentésükről, vagy csak a téli időszakban, illetve kiszáradt állapotban lehet betemetni az út mélyedéseit.

A bokros, cserjés, fiatal fákkal tűzdelt területek különösen fontos élőhelyek elsősorban a bokorlakó, földön fészkelő védett madárfajok számára, vagy éppen olyan kisméretűeknek, mint a mogyorós pele. A bokrosávokat alkotó kőköny vagy galagonya ritka lepkefajok tápnövénye, ezért ha szükségessé válik e területek tereprendezése, irtása, akkor azt mindenképpen úgy kell időzíteni,

hogy a fiókák felnevelését követő, de a téli bevacskolást megelőző időszakra, vagyis őszi essen. A kivágott, le-

Sárgahasú unka lapul a menedékét jelentő pocsolyában

vágott ágkúpacok a sünök téli búvóhelyeül, a madarak számára pedig nyáron költőhelyül szolgálhatnak. Ha égetünk, aprítékolunk, azt mindenképp az őszi időszakban, és csak a kúpacot átrakva végezzük el.

Békamentés

A települési szárazföldi békák, különösen a varangyok éjszakai életmódot folytatnak. Nappal levelek vagy kövek alatt, üregekben, fák gyökerei között rejtőzködve pihennek. Ilyen rejtékhelyből a lakott területeken egyre nagyobb hiány van, ezért érdemes békamenedékeket is, kialakítani a kertben. Legegyeszerűbb, ha egy kúpcserpet rakunk a bokrok közé. A településeken is általánosan előforduló zöld és barna varangy, valamint a barna ásóbéka, de akár még a vizektől elkalandozó zöldbékák és unkáik is a vízóraaknába pottyanva, pincékbe tévedve végleg csapdába kerülhetnek. Ezek a fajok ügyetlenebb mászók, mint a zöld levelibéka, ami függőleges falakon, ablaküveg simaságú felületeken is képes felmászni. Rendszeresen ellenőrizzük tehát a vízaknát és a földes pincét, a betévedt békákat pedig vigyük vissza a szabadba, árnyékos helyre.